

دیوان اشعار پرویز تقی پور

(شکوه‌های اندیشه)

پرویز تقی پور

ناشر بیگنیده سال‌های ۱۴۰۰، ۱۴۰۱، ۱۴۰۲، ۱۴۰۳

- نام ناشر: دیو، اشعار پرویز تقی پور (شکوفه های اندیشه)

• مؤلف: ۱۹۰۰، تقی پور

• ناشر: انتشارات دهد، (نماینده: پرگزیده سال های ۷۶، ۸۵، ۸۷، ۸۹، ۹۰، ۹۲، ۹۳، ۹۶)

• دفتر مرکزی و نماینگاه: بشت، خ لakanی، ابتدای خ هفده شهریور

• تلفن: ۰۳۳۴۲۰۵۵-۰۳۳۲۰۵۵-۰۳۳۲۴۱۹۷۱، فکس: ۰۳۳۲۰۵۵-۰۳۳۲۰۵۵-۰۳۳۲۴۱۹۷۱

• حروفچینی و صفحه آرایی: اهارات ده سرا

• طرح جلد: کانون تبلیغاتی دهسرا www.DEHSAR.org

• نوبت چاپ، تاریخ انتشار: چاپ اول، سال ۱۳۹۷

• شمارگان: ۱,۰۰۰ جلد

• تعداد صفحات، قطع: ۲۹۶ صفحه، وزیری

• لیتوگرافی، چاپ و صحافی: لیتوگرافی همراهان، چاپ توکان

• شماره استاندارد بین المللی کتاب: ۹۷-۱۹۷-۴۸۰-۲

• قیمت در سراسر کشور: ۲۰,۰۰۰ تومان

www.DEHSARA.com

کلیه حقوق قانونی و شرعی برای مؤلف و ناشر محفوظ می‌باشد و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی، حق تکثیر تمام یا قسمتی از این اثر را نداشته و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست

چکامه‌های بانک ملی ۶۱	۱۱ ..... «مقدمه»
«چکامه در وصف بانک ملی ایران» ۶۲	۱۹ ..... «پیشگفتار شاعر»
«چکامه بانک ملی ایران» ۶۴	۲۷ ..... «سرآغاز سخن بنام خدا»
«چکامه بانک ملی ایران» ۶۵	۲۸ ..... «چکامه سخنران»
«چکامه بهمنش» ۶۵	۳۰ ..... «چکامه روز معلم»
چکامه کودکان ۶۷	۳۱ ..... «چکامه آلم»
چکامه بچه گنجشک» ۶۸	۳۲ ..... «چکامه و مان»
«برای کودکی مهربان» ۶۸	۳۴ ..... «چکامه اسلام»
اشعار طنز ۶۹	۳۶ ..... «بزرگ»
«گیلکی (چکامه ماجی) با دستمایه طنز» ۷۲	۳۷ ..... «غزل زندگی»
چکامه تنبیلی» ۷۳	۳۸ ..... «ذگاه»
چکامه طنز خرو پُف» ۷۵	۴۰ ..... «کوتاه درباره سرولات چاپکسر گیلان»
قطعه جوراب و فوکل (کراوات)» ۷۶	۴۱ ..... «چکامه سرولات»
چکامه تبر» ۷۷	۴۰ ..... «چکامه جاویدان گیلان»
۱۰ هار گلکی ۷۹	۴۳ ..... «چکامه زندگی»
«سیلکی شر» ۸۰	به مناسبت بزرگداشت استاد مسلم جناب آقای
«مثنوی قمه گلگی» ۸۲	۴۵ ..... «محمد روشن»
«گیلکی گپ» ۸۳	۴۷ ..... «چکامه حافظ بزرگ»
چکامه گیلکی درد ای خانم» ۸۴	۴۹ ..... «شعار مذهبی
چکامه سیر زندگی» ۸۶	۵۰ ..... «چکامه فاطمیه (س)»
«گیلکی چکامه ترکستان» ۸۸	۵۲ ..... «چکامه امام حسین (ع)»
چکامه سرسکت» ۹۰	۵۴ ..... «چکامه عشق»
«گیلکی (چکامه مرد مار) مادرشوهر» ۹۱	۵۵ ..... «چکامه به دو گوهر، حضرت فاطمه (س) و حضرت مریم»
«ملف اسناد مرادیان» ۹۳	۵۶ ..... «چکامه مهر»
«غزل من نانیستیم» ۹۵	۵۷ ..... «رباعیات»
چکامه کرده خاله» ۹۶	

۱۳۲	«قطعه‌ای برای خورشید»	۹۷	«چکامه بول بول زبانی»
۱۳۲	«چکامه لنگرود»	۹۸	«چکامه صحیح صادق»
۱۳۴	«چکامه محک»	۱۰۰	«چکامه شونده کله»
۱۳۶	«ترجیع بند آذربایجان»	۱۰۱	«چکامه آب لاکو»
۱۳۸	«چکامه آذربایجان»	۱۰۲	«چکامه جوکول»
۱۴۰	«چکامه قدرت طبیعت»	۱۰۳	«غزل آرسو (اشک)»
۱۴۱	«چکامه مارشال جیاپ»	۱۰۴	«چکامه گیلکی خُلی دار»
۱۴۲	«چکامه حضرت موسی»	۱۰۵	«چکامه رورا»
۱۴۳	«چکامه تالش»	۱۰۶	«مَوِی - شَنِ نَامَه»
۱۴۵	«چکامه عقل و دل»	۱۰۷	«دیوان مَوِی - رِیزِ تَرِی دَر»
۱۴۶	«چکامه لولمان»	۱۰۸	«چکامه ابراهیم سماوی»
۱۴۷	«مثنوی پاسخ»	۱۰۹	«چکامه کرمانشاه»
۱۴۹	«چکامه نامه خداوند»	۱۱۱	«چکامه قافیه»
۱۵۱	«چکامه کبک دری»	۱۱۲	«چکامه نوبل»
۱۵۲	«چکامه افغانستان»	۱۱۳	«چکامه جاویدان»
۱۵۴	«غزل محبت»	۱۱۴	«مارلیک شکوه باستان شناسی گیلان»
۱۵۵	«چکامه بشر و طبیعت»	۱۲۰	«گرگ قمار»
۱۵۶	«سِ سِ سامه»	۱۲۱	«درخت زندگی»
۱۵۸	«چکامه هَ بَدَی»	۱۲۲	«غزل سرو»
۱۵۹	«غزل از سفر بید»	۱۲۳	«غزلی به استقبال شوریده نیشابوری»
۱۶۰	«چکامه تعاون (ابن سَبَّه)»	۱۲۴	«چکامه قمر»
۱۶۲	«چکامه می سی سی پی»	۱۲۶	«چکامه ای در وصف استاد مسلم غزل بومی
۱۶۳	«قطعه سپیدار پُرثمر»	۱۲۶	گیلان»
۱۶۶	«چکامه سارا»	۱۲۷	«غزل یلدا»
۱۶۷	«چکامه روتسر»	۱۲۷	«چکامه وداع عزیزان»
۱۶۹	«چکامه پروفسور نادری»	۱۲۸	«چکامه اصفهان نصف جهان»
۱۶۹	«چکامه یتیم»	۱۲۹	«غزل عقل و عشق»
۱۷۰	«چکامه سلامت»	۱۳۰	«چکامه زبان و خرد»

۲۱۴	«چکامه عشق»	۱۷۱	«مثنوی دو باد»
۲۱۶	«غزل جوانی»	۱۷۲	«چکامه بالان»
۲۱۷	«چکامه علم و نروت»	۱۷۳	«چکامه مرگ و زندگی»
۲۱۹	«چکامه حس زیبا»	۱۷۴	«فروع ایتمام»
۲۲۰	«چکامه گشت و گشтар»	۱۷۴	«اسیران خاک»
۲۲۰	«چکامه بشرو طبیعت»	۱۷۵	«گنجینه»
۲۲۱	«چکامه عشق»	۱۷۶	«چکامه میهن»
۲۲۲	«چکامه زمزم»	۱۷۷	«چکامه اه سر پار بخ به یک غزل»
۲۲۳	«غزل دل لیلا»	۱۷۹	«چکامه ارسن»
۲۲۴	«چکامه حمامه آفرینان»	۱۸۱	«غزل جور زه ^۴ »
۲۲۶	«چکامه یتیم»	۱۸۲	«چکامه آرسن»
۲۲۷	«غزل شیون»	۱۸۳	«چکامه ماسوله»
۲۲۹	«چکامه دانا و نادان و احمق»	۱۸۵	«چکامه استاد دکتر محمد صمین»
۲۳۰	«چکامه سردار بزرگ ملی، موتا»	۱۸۶	«چکامه استاد انوش نصر»
۲۳۲	«چکامه سردار بزرگ ملی، موتا»	۱۸۷	«غول خداحافظی»
۲۳۳	«غزل وفا»	۱۸۹	«چکامه دنیای چکامه»
۲۳۵	«غزل دل»	۱۹۰	«غزل رینا»
۲۳۵	«غزل سا جوانی»	۱۹۱	«چکامه رسالت شعراء»
۲۳۶	«چکامه صادقا»	۱۹۴	«غزل مرگ و زندگی»
۲۳۷	«چکامه غازنگا»	۱۹۵	«چکامه پروفستور»
۲۳۸	«چکامه غزلسرای بزنا»	۱۹۶	«غزل دیوان دل»
۲۳۹	«چکامه شیراز»	۱۹۸	«غزل عشقان»
۲۴۱	«چکامه مهر مادر»	۲۰۰	«چکامه آذربانی»
۲۴۲	«چکامه معضل جهانی»	۲۰۲	«چکامه جدال گرگ و خربه داوری شیر»
۲۴۴	«غزل شکفتن»	۲۰۵	«چکامه آتنا اصلانی»
۲۴۶	«چکامه شرف»	۲۰۷	«چکامه زمستان»
۲۴۷	«چکامه قهرمانان»	۲۱۰	«چکامه عشق»
۲۴۸	«چکامه یلان»	۲۱۲	«چکامه نوروز»

۲۶۷	«غزل بانوان»	۲۴۹	«چکامه داوری و شاعری»
۲۶۸	«چکامه دو گانگی»	۲۵۰	«چکامه نوروز باستانی»
۲۶۹	«چکامه جوبیار»	۲۵۱	«چکامه اسب گیلی»
۲۷۰	«چکامه سفر»	۲۵۲	«غزل مظہر پاکی»
۲۷۳	«درخت زندگی»	۲۵۳	«چکامه نوزاد»
۲۷۴	«چکامه امیر کبیر»		«چکامه رضوان جایگاه شادروان حاج
۲۷۵	«چکامه کردستان»	۲۵۵	حسن ضمیرائی»
۲۷۶	«چکامه آزادی»	۲۵۵	«غزل یلدا»
۲۷۷	«چکامه یاران دوشنبه»	۲۵۶	«غزل رزماء»
۲۷۹	«چکامه لشت نشاء»	۲۵۸	«چکامه آنوه بروان مردمی»
۲۸۱	«غزل دل»	۲۵۹	«چکامه پله»
۲۸۲	«چکامه مهر یتیم»	۲۶۰	«شکسپیر»
۲۸۳	«غزل تعاون»	۲۶۱	«غزل قصیده»
۲۸۴	«غزل جاویدان»	۱۰۲	«چکامه نجوم»
۲۸۶	«چکامه ماندانا»	۲۶۲	«چکامه هنرمند»
۲۸۷	«غزل برای رها»	۲۶۴	«چکامه رامبد همیشه جاویدان»
۲۸۸	«پکا، سیستم بانکی»	۲۶۵	«چکامه عقاب»

«مقدمه»

از باغ پرشکوفه که پرسد بهار کو...

از دیدگاه ارسطو واضح علم منطق ملقب به معلم اول که بیش از هزار سال افکار او بر جهان حاکم بود، احساس دوستی و دوست داشتن بر ارکانی استوار بود که واژه‌های «لذت، منفعت، فضیلت» تبلور و تجلی آن بود، ولی گاهی فضیلت آنقدر پرتوان می‌شود که دووار، در را در خود مستحیل می‌کرد.

به همین جهت دانشمندان گزیده‌گو شخصیت‌ها را اعم از علمی، مذهبی، ملی به آهن ربا تشبیه کرده و می‌گفته‌اند: شخصیت‌ها مانند آهن ربا دارای میدان مغناطیسی هستند بدین معنی که هر قدر جاذب آن‌ها پرتوان تر باشد، میدان مغناطیسی آنان به همان نسبت وسیع‌تر و گیراتر و جذبات‌تر است.

در فراسوی این دانستی‌ها و اعتراض، درست‌تری آن، در جهان انسانی با توجه به پیچیدگی و هزار تو بودن روان انسان، هیچ دانسوری، مطلق اندیشه را نمی‌پذیرد، زیرا همه چیز‌این جهان در حال حرکت و تغییر است، بنابر ضرورت، دن‌ها، شدن‌ها، همواره موجب تغییر در جایگاه و پایگاه آنان خواهد بود.

به همین دلیل بعضی از خردمندان ستوده، با ایقان و می‌گویند: در کره خاک و بر روی زمین جاودانگی، اصلی قاطع و پایدار نیست، زیرا حرکت دائمی جامعه موجب پیدایش انگیزه‌های نوینی می‌شود که انسان ناگزیر از پاسخ به آن‌ها خواهد بود.

بر فراز پذیرش اصولی این اصل، بعضی از واقعیت‌های زندگی تغییرناپذیرند، به‌گونه‌ای که آن واقعیت‌ها در همه زمان‌ها و جوامع انسان‌ها مطلوب و مقبول و محترم و محتمم هستند. این واقعیت‌ها چیزی جز «رأستی و پاکی و خردمندی» نیست که از بدایت تا نهایت حیات مورد پذیرش همه مکاتب علمی و هنری و فلسفی هستند.

براین اساس خرد جمعی، یعنی شنیدن صدا و آوای دیگران ولو خشن و گزنه، اصلی خدشه ناپذیر در گستره هستی است به همین دلیل نخبگان اجتماعی ماهیت اجتماعی انسان را امری مجرد و انتزاعی نمی دانند، بلکه واقعیت وجودی او را نشأت گرفته از مجموعه مناسبات او در ارتباط با انسان های دیگر می دانند.

به سخن دیگر طبیعت زیستی انسان، از آمیختگی و پیوستگی با انسان های دیگر شکل می گیرد و متجلی می شود. براین اساس روش زیستان اجتماعی تأکید می کنند که انسان، انسان نیست مگر در هیئت دیگر انسان ها، در یک کلام موجز، اعتقاد آنان اینست که انسان بدون دیگران نه تنها بی زبان بلکه بی فکراست.

به قول «گوپیلو»^۱ از انسان فکر می کند، خود او نیست بلکه جمعیتی است که او خود جزء آنان است.

میخانیل باختین می گردد «فکر بر شعور منفرد وجود یک شخص زندگی نمی کند، در این محدوده اگر بماند تباہی می پذیرد و می میرد، فکر در قالب گفتگو با دیگریست که زندگی را آغاز می کند.»

البته ساختار آفرینش انسان به گونه ایست که دارای ویژگی های گوناگون است و همین ویژگی موجب قضاوت ها می شود در همین فاصه^۲، ویژگی هاست که انسان می تواند خود را بیابد و شخصیت خود را بسازد و این شناخت ایست که می ماند و داوری ها را بر می انگیزاند.

براساس ارزش هر جامعه پیوندی گسترنایپذیر با انسان های خردمندو با فضیلت و روش زیستی دارد که با اندیشه و عمل خود، تاریکی ها و سیاهی ها^۳ را بیش و تابش روشنانی ها شکسته اند.

به قول یک شاعر نکته سنج «کو آن کسی که رنج در حرف راست». شک نیست که در گستره هستی انسان های موفق در ابعاد و سطوح زندگی برای مردم به عنوان یک الگو مورد توجه هستند ولی تمام بحث در چرخه زندگی و دایره پرخروش و پیچیده آن مسئله ارزش آفرینی هاست که در دل تاریخ می ماند و موجب ستایش و داوری قرار می گیرد.